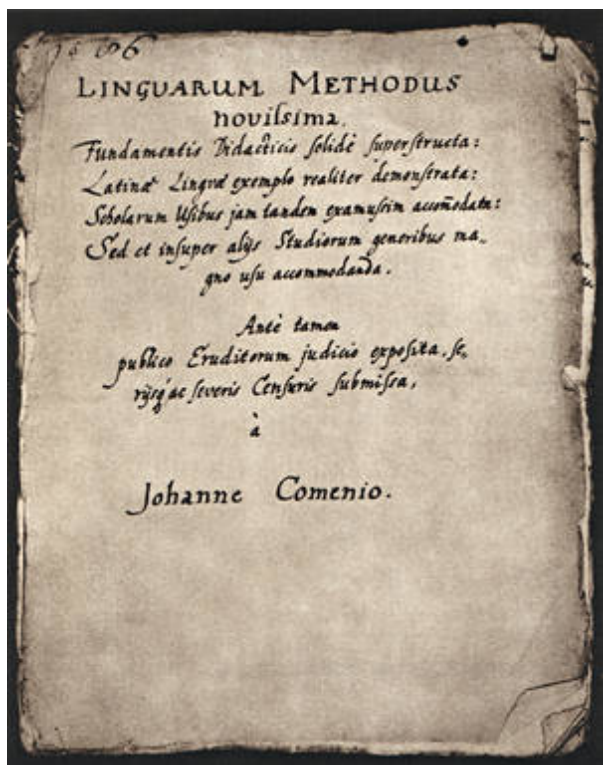

Univerzita Komenského a Ján Amos Komenský

Švédsko 1642 - 1648

Elbląg, severo-poľské mesto kontrolované Švédmi

Najnovšia metóda jazykov

Po odchode z Anglicka mal niekto ko ponúk. Vševedné snahy zaujímali francuzského kardinála Richelieu, ktorý pozval na jar 1642 Komenského do Paríža, aby tu vybudoval pansofickú školu. Komenský sa však rozhodol pre Švédov, ktorí spolu s Holandskom mohli najviac prispieť k oslobodeniu českých krajín. Cestou do Švédska sa v Holandsku v lete r. 1642 stretol so zakladateľom novovekej racionalistickej filozofie, učencom a matematikom **René Descartom**. ([cz.wikipedia](#))

Pre Komenského život a najmä pre jeho ďalšie kontakty bolo dôležité zoznámenie a zblíženie sa s holandsko-švédskym zbrojárom a obchodníkom **Louisom de Geerom**, ktorý vyzbrojoval švédsku armádu a mal vo Švédsku zbrojárske fabriky. Na žiadosť kancelára Oxenstierna nezostal v Stockholme, ktorý v r. 1642 navštívil, ale usadil sa v švédmi kontrolovanom Elblagu, meste ležiacom v severnom Poľsku.

Komenského v tomto období viac priťahovala práca na pansofii a práca na učebniciach pre švédsku školu ho skôr zdržovala. Jeho skutočný záujem sa sústreďoval na dielo, ktoré nazval **De rerum humanarum emendatione consultatio catholica** (Všeobecná porada o náprave ľudských vecí), ktorej Pansofia mala byť súčasťou.

Zapojil sa do diskusií o zjednotení cirkví. Zúčastnil sa ekumenických rozhovorov v r. 1645 v Toruni (Colloquium charitativum). Sklamaný odchádza z Torunu, kolokvium nebolo krokom k zmiereniu medzi kresťanmi na základe rovnoprávnosti.

V Elblagu Komenský pokračoval v svojich jazykovedných prácach. V r. 1648 vydal rozsiahly teoretický spis **Methodus linguarum novissima** (Najnovšia metóda jazykov). Predmetom rozsiahleho diela je filozofia reči, didaktika jazykov, vzťahy medzi slovami a vecami. Obsahoval návod ako podávať texty Januy, Vestibula a Atria vyučovať jazyky. V popredí je štúdium latinského jazyka, čo je zdôvodnené jeho historickým významom a kultúrnym postavením. Všeobecnej didaktickej metodológii je venovaná X. kapitola. V 19. a v 20. storočí sa vydávala samostatne ako **Analytická didaktika**.

Rok 1648 bol pre Komenského rokom veľkých sklamaní, lebo **westfalský mier** pochoval jeho politické nádeje. Švédmi na mierových rokovaniach v Osnabrücku priznali Habsburgovcom status quo v strednej Európe podľa situácie z roku 1624. Ani školská reforma, ktorú navrhol pre švédsku školu, nebola prijatá. Sklamaný Komenský sa rozlúčil do domova aj s rodinou de Geer a v auguste 1648 sa vrátil do Lešna.